چهار قاعده رسم المصحف و تعاضد آن با قرائات

- قاعده رسم المصحف و تعاضد آن با قرائات
- قاعده تعدد رسم
- قاعده اضافه و قاعده فصل و وصل
- قاعده بدل

قاعده رسم المصحف و تعاضد آن با قرائات

در این دو دقیقه چیزی را که میخواستم بگویم را عرض میکنم. در علم رسم المصحف شش قاعده داریم. قاعده حذف، قاعده اضافه، قاعده بدل، قاعده همزه، قاعده فصل و وصل، قاعده تعدد رسم. این شش قاعده در این علم مطرح است. علم رسم، بسیار مهم است. ما که نزد شما چندبار عذرخواهی کردیم. الآن از شصت در شده و حال تازه فهمیدیم! شما اینطور نباشید. هر چه روی علم مهم رسم المصحف کار کنید، هر چه بیشتر متضلع و خبره شدید، میفهمید که چقدر مهم است. عباراتی را که آقایان گفته اند – که بعدا عرض می کنم- اصلاً آن طور که می گویند، نیست.

قاعده تعدد رسم

شش قاعده است. عرض من این است که دو تا از آن‌ها را فعلاً برای ده بعدی بگذاریم. قاعده حذف، قاعده همزه؛ فعلاً با این دو قاعده کاری ندارم. آن چهار تا برای بحث ما که مسأله تعاضد رسم و قرائات است، مهم است. یعنی رسم و قرائات با هم شبکه می‌شوند و تعاضد می‌کنند؛ یکدیگر را هم یاری می‌کنند. حتماً روی آن چهار قاعده کار فنی کنید. یکی از آن‌ها را در این دو-سه جلسه گفته ام. قاعده تعدد رسم است. «فالیخاف» و «والیخاف». «اوصی» و «وصی».

قاعده اضافه و قاعده فصل و وصل

یکی هم قاعده اضافه است؛ «لااذبحنه». عرض کردم در قاعده اضافه مواردی هست که همه ماندهاند چه کارش کنند. اینها مواردی است که برای مقصود من شوخی نیست. اینها خیلی مهم است. یکی هم قاعده فصل و وصل است؛ مواردی است که بهطور قطع باید اینها به هم بچسبد، اما نه در یکی از مصاحف بلکه در همه آنها از هم جدا شدهاند. مصاحفی که منسوب به معصومین علیهمالسلام است، همه جدا نوشته شده است. «فَمَا لِ‌الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مُهطِعِينَ»[1]؛ لام جدا آوردهاند. الفصل و الوصل، علم قدیمی عالم السلام است. یعنی مصحف را قشنگ توضیح دادهاند که کجا کلمات به هم نچسبیده، کجا نباید بچسبد و فاصله شده؟ کجا باید جدا نوشته نشود و به هم چسبیده نوشته شوند؟

---

[1] المعارج ۳۶

قاعده بدل

قاعدۀ دیگر هم بدل است. بدل هم بسیار مهم است. در یک صفحه با فاصله کمی «یبصط» نوشت شده و در جای دیگر با «سین» نوشته شده است. اینجا بگوییم خط خام است؟! این خط خام بوده! این چه خط خامی است که ناسخ یک جا «یبصط» بنویسد و یک جا «یبسط» بنویسد؟! «بصطة» را یک جا با صاد مینویسد و در جای دیگر با سین؟! و قرائاتی که دارند. میبینیم که قرائات هست. همان جایی که سین کوچک بالا ای پایین بود؛ بحثهای «مصیطرون» را مفصل عرض کردم.